

ÖĞRENCİLERİN MADDE BAĞIMLILIĞI DERSİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ

M. Olcay Kurlangıç ÇAM*

ÖZET

Bu çalışma, Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu birinci sınıf öğrencilerine haftada bir saat olarak verilen "madde bağımlılığı" dersi hakkında 1995-1996 öğretim yılında dersi alan öğrencilerin derse ilişkin, görüş ve değerlendirmelerini saptamak amacıyla yapılmıştır.

Öğrencilerin % 86.S'i bu dersin yararlı bir ders olduğu görüşündedir. % 10. 7'si "ne yararlı, ne yararsız" yanıtlarını vermiştir. Kalanlar ise "yararsız" olduğu görüşündedir. Öğrencilerin % 60'ı ders saatlerinin tartışma ile geçişi ve konuların çekiciliği nedeniyle, dersi işleniş şekli olarak olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca dersi işleniş, açısından daha da olumlu kılmak için öğrencilerin çeşitli önerileri olmuştur.

GİRİŞ

Her meslekte eğitimi süresince öğrencilerin aldıkları çeşitli dersler konusundaki görüşlerini ve bu derslerin kendilerini nasıl etkilediğini saptamak eğilimin niteliğini yükseltebilme açısından bilgi sağlar. Bu konuda yapılan çalışmalar eğitimi için önemli gelişmeler elde edebilme fırsatıdır. Öğrencilerin sunduğu gelişmelerin iyi bir şekilde değerlendirilmesi ise, bir diğer önemli konudur. Eğitiminin bu konu-

* Ege Üniversitesi Hemşirelik Yük sek Okulu Psikiyatri Anabilim Dalı (Yrd. Doç. Dr.)

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışma, Ege Üniversitesi, Hemişirelik Yüksek Okulu 1995-1996 öğretim yılı. birinci sınıf öğrencilerine anket uygulanarak yapılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin. "Madde Bağımlılığı" dersinin yararlılığı konusundaki görüşleri incelendiğinde. öğrencilerin % 31.1'i "çok yararlı". % 53.7'si "yararlı", % 10.7'si "Ne yararlı ne yararlı". geri kalan % 2.5'i ise "yararlı" olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Madde bağımlılığı Dersinin Yararlılığı Konusundaki Görüşlerin Dağılımı.

Yararlılık	Sayı	%
Çok yararlı	40	33.1
Yararlı	65	53.7
Ne yararlı ne yararlı	13	10.7
Yararlı	2	1.7
Hiç yararlı değil		0.8
Toplam	121	100.0

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 86.8) madde bağımlılığı dersinin yararlı olduğu görüşündedir. % 10.7'si ise kararsızlık belirtmektedir.

Öğrencilerin madde bağımlılığı dersinin işleniş konusundaki görüşleri incelendiğinde; verilen yanıtların dağılımı olarak. öğrencilerin % 43 'ü "Tartışarak. görüş alışverişi ile dersin geçmesini olumlu" buldukları görülmüştür. Öğrencilerin % 17.4'ünün "konuların çekiciliği ve zararlı alışkanlıkların öğrenilmesinin yararlılığı" nı vurguladığı görülmüştür. Öğrencilerin % 13.2'si ders saatleri içinde zaman zaman not tutulmasını sıkıcı bulduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin % 12.4'ü ise "kısa sürede çok şey anlatılıyor. Zaman az" şeklinde görüşlerle ders anlatılmasının az olduğu görüşünü belirtmektedirler. Bu görüşe yakınlaşan bir görüş olarak. öğrencilerin yeterli değil. teorik kalıyor" görüşünü bildirenlerin oranı ise % 5'tir.

Öğrencilerin % 6.6'sı ise dersin işleniş konusunda "ne olumlu. ne olumsuz" yanıtı ve gerekçe olarak görüş bildirmemişlerdir (Tablo 2).

Ta blo 3 'te de gö rü ld ü ğ ü ü ze re. ö ğ re ncile rin % 24.8 'i he rh a ng ibir önerileri olmad ı ğ ını bö yle devam etmesinin uygun olaca ğ ı ş e klind e gör ü ş bildirm iş lerdir. Ö ğ rencilerin % 18.2 'si tartı ş maların daha fazla olması gerekti ğ i gör ü ş ü ndedir. % 18.2 oranıyla bir grup ö ğ renci. can lı ö rnekler. sosyal bayata dön ü k. rol-playler ve slayt. film. kaset gibi gör sel iş itsel ele manların ders te kullanım ın daha iyi olaca ğ ını belirtmiş lerdir. Benzer ş ekilde bir grup ö ğ renci % 10.7 oran ı ile ders ma ter - ya lleri konus unda öner i get imli ş olup, "kitap. teks ir. foto kopye ve rilmeli. not tutturulmama lı" ş e klind e ki gör ü ş lerini belirtmiş lerdir. Ö ğ rencilerin % 9.9 'u ders sa atlerinin arttırılmasını önermiş lerdir. Kü ç ü k bir grup ö ğ renci ise, "ara ş tırma ö devleri ve rilmeli" ş e klind e ara ş tırma a cılı k konu - su nda vurgu yapmışlardır.

Ta blo 2 ve 3 bir lik te de ğ erlendirildi ğ inde: ö ğ rencilerin ço ğ u nlu ğ unun ders lerin tartı ş ıla rak ve gör ü ş a lı ş ve riş leri için de geç mesini olumlu karşı lad ıkla nı ancak ders le ilgili olarak olumsuz etki lendik leri bazı ö zellikle rinde bulundu ğ u gör ü lm ü ş tür. Bu olumsuz ö zellikle r aras ında önce li ğ i. ders ara ç ve ge re ç leri konus unda ki ö zellikle r yer alm a kta olup, bunu ders süresinin kıs ıtlı oldu ğ u gör ü ş ü izlemektedir. Ö ğ rencilerin tartı ş ma . can lı ö rneklerle ders iş le me. slayt. film. kaset ve "rol-play ing" le r ile ders iş len me si. ders süresinin gör sel iş itsel e ğ itim ara ç lar ı ile zen g inleş tirilmesi önerileri dikkat çekmektedir. Tüm bu öneriler, ö ğ re ncilerin ders le ilgili olumlu ya kla ş ımlar için de bulundu kları nı dü ş ü ndürmektedir.

SONUÇ

Ara ş tırma son uç lan. ö ğ rencilerin büyük ço ğ u nlu ğ unun madde ba ğ ımlılı ğ ı ders ini yararlı buldu kları nı (% 87) gö s etmiş tir. Ö ğ rencilerin % 60 'ı ele rs in iş len iş i konus unda olumlu bakmaktadır. Ancak geri kalan ö ğ re ncilerin ise. ders süresi, not tutma . teorik a ğ ırlıklı oluş . sı nı fın kalabalık oluş u gibi özelli klerden olumsuz etki lendik leri ni belir ttileri sa ptanmıştır.

Ö ğ re ncilerin , ders in daha verimli olması konus unda ki önerileri istendi ğ inde; ö ğ re ncilerin tartı ş ma ve gör ü ş a lı ş ve riş inin oluş tu ğ u ortamların daha fazla olmasını istedik leri. gör ü lm ü ş tür.

Ö ğ re ncilerin di ğ er önerileri aras ında tartı ş ma ortam ı oluşturulması ş e klind e ki öneriyi des tekler ni telik te ki önerilerin sunuldu ğ u dikkati çekmektedir. Bu öneriler aras ında, ele rs in can lı ö rneklerle.

- 5 . B ayık A. "ilk oku l Öğretm en lerind e Sigara içme Yayg ın lığı ve Sigarayı Bırakmalarına Yönelik Sağlık Eğitimi". il i. Halk Sağlığı l ongres i Özel l itabı.
- 6 Beşer E. "Görün en ve Görü nm eyen E lk il cr i il e Sigara ". Sağlık Eğili mi Bü ll eni. SSYB Sağlık Eğili mi Genel Müdürl üğü, Sayı 1. 1988 .
- 7 B ili nir N. "B a şa rı l a bil ir ". Si ga r a Alarmı. Türk iye Halk Sağlığı Derneđi. Sigarayla Mücadele l olu Yayını. Sayı: 3. Eylül J 99 2 . ss : 1-2.
- 8 Bili r N. "Tülün ya da Sağlık: Sağlığı Seçin". Hacellepe Toplu m Heki m li ği Bü ll eni. Sayı 2, 1989 . ss: 8-9.
- 9 Çoşkun B. "Sigara l onusunda Sorumluluklanmız", Sağlık Eğili mi Bülleni. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sağlık Eğiti mi Genci Mü dür lü ğü . Sayı 1. 1988.
10. Çam O. "Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Psiki ya tri Hem şir eli ği l onu su ndaki Gör ü şleri ", Ege Üniv HYO D ergisi. 8: 2. Ey lü l -Ara lık . 1992 . s: 13 -24.
11. Çam O. "Madde Bağımlılığı Ders Nolları. İzmir. 1995 .
12. ç evr edeki Sigara Dumanı ve Sağlık ". Sigara Alarmı Tür kiye Halk Sağlığı Derneđ Sigaraya Mücadele l olu Yayını . Sayı: 1, Marl 1992. ss: 3.
13. . Çok an SP ve ark . "Dü şük ve Yüksek Sosyoekonomik Düzeylerd e Sigara ve Alkol lullanımı". İslanbul Hal k Sağlığı Büll eni. Cilt 4 . sayı 1 1. 19 89 . ss : 7- 13.
14. Duru S. Üstel i. "Sigara Bağımlılığının İlaa Eğitimidir". Sigara Ala mı. Aralık. 1992.
15. Eşer İ. "S iga r an ın n ed en Oldu ğu Ek on omik l kayıpl ar ". Ege Ü niv HYO Dergisi. 9: 3. 1993. ss: 99-104.
- 16 . Fadilo ğ lu Ç. "Sigara ve Eğili m". Ege Üniv HYO D ergisi. 9: 2. 1993, ss: 115 -129 .
17. l ka bak çı BE. " Alk olizm d e D epr esyo nu Yord ay ıcı Değişkenler ". I V. Ulu sal Psik oloji l ongres i. Psik oloji Semin er Dergis i Özel Sayısı. Sayı: 8 . İzmir . 1990. ss : 5 43 - 55 1.
18. . l arada k ova n A. "S iga ran ın Ek on om ik Yönü" Ege Üniv HYO Dergisi. 1988. 4 : 1 . ss: 73 -80 .
19. Jılı ç M. Ai l e l erin Siga ra içm eler inin ve Bazı Çevr esel Fak l örl erin in Bebek lerd e Bro nş i l T rak eil Görü lm e Du ru mu na E tkisin in in celenm esi. Ege Üniv Sağlık Bilimleri Ensilüsü Doklora Tezi. İzmir. 199 1.